

ga našiga Cesarja Ferdinanda, ki nam je novo vladijo — konstitucijo — podaril! Bog ga živi in celo cesarsko rodovino! Bog živi našiga svitliga Nadvojvoda Joana! Bog pa tudi živi Dunajčane in posebno njih junaško šolsko mladost in njene učnike! Bog živi našiga ljubiga deželniha poglavarja, grofa Welsersheimba! Bog živi verle Ljublančane in našo iskreno šolsko mladost! Bog živi nevtrudljiviga vodja naše straže, gosp. Sühnlja! — vse brate Slovence in vse narode avstrijskiga cesarstva!

Dr. Bleiweis,

vrednik Novic in tovarš perve kompanije narodne straže v Ljubljani.

Krajska hranilnica (Sparcasse) v létu 1848.

V 8. listu Novic smo dali na znanje, veseli stan pogorelske družbe ali bratovšnje sv. Florijana, ki práv po bratovsko vsim pogorelcem Krajske, Štajarske in Koroske dežele pomaga, kateri so v to družbo zapisani.

Danes damo ravno takó veseli stan Krajske hranilnice ali šparkase na znanje; ktera varno hranuje sebi izročene denarje, zraven pa tudi od sto goldinarjev vsako léto 4 goldinarje obresti ali čimža natanjko odrajuje.

Ta hranilnica, ki se je v létu 1821 začela in ki je že koj v začetku toliko zaupanja pri vsih ljudéh najdla, de so ji že prvo léto 12 tavžent 7sto in 36 goldinarjev in 50 krajcarjev izročili, je od léta do léta več deležnikov dobila, tako de ima zdej že 1 milijon, sto in devet in šestdeset tavžent in 67 goldinarjev in 59 krajc. sebi izročeni, ktere ima na gruntih, hišah, grajšinah i. d. t. razposojene in tako terdno zavarovane, de ne more nikdar nič zgubiti, kër postavimo, na tako zemljiše, ki je gotovo 400 gold. vredno, ne posodi več kakor 300 goldinarjev, na marsikako drugo reč pa, ki je 400 goldinarjev vredna, le polovico vrednosti, to je, 200 goldinarjev.

Hranilnica posojuje gruntarjem, hišnim gospodarjem, grajšinam i. t. d. sebi izročene denarje po 5 goldinarjev od sto; ona pa odrajuje vsakimu deležniku za sebi izročene denarje le po 4 gold. od sto; torej si je v 27 létih že lastniga premoženja 92 tavžent 5sto in 2 goldinarja pridobila, s kterimi si je 3 hiše v Ljubljani kupila, kar je pa čez, ima sicer dobro zavarovano. S tem velikim lastnim premoženjem poplačuje vsakolétne stroške za pisarije, uradnike i. t. d. in s tem velikim lastnim premoženjem bi pa tudi, ko bi treba bilo, kako zgubo posojeniga denarja poravnala, kar se pa dozdej v 27 létih ne enkrat ni zgodilo, kër hranilnica ne posojuje sebi izročeni denarjev tje v en dan, ampak le na gotovo posestva. — Hranilnica ima več premožnih in pošteni, po celi deželi dobro poznanih gospodov za svoje vodje, kateri morajo s svojim premoženjem poroki biti, de se ji od nobene strani ne sme škoda zgoditi. Takó stoji naša hranilnica kakor terdna skala, bogata sama na sebi in terdno zavarovana od vsih strani. Srečen je ta, ki ima pri nji svoje premoženje shranjeno! Iz tega bo vsak lahko sam presodil, kakó dobro de ima svoje premoženje pri nji naloženo — in le nekteri ljudje, kateri v sedanjih časih vse černo in strašno vidijo, brez de bi pametniga človeka poprašali: ali je tudi to resnica ali ne, kar neumne ljudji blésti slišijo, — take govorce verjamejo, v kterih ni ne besedice resnice.

Naj bi častiti duhovni gospodje to resnico svojim farmanam na tanjko razložili! Dr. Bleiweis.

Domači zdravnik in vodnik v mnogih opravlilih mesca sušca.

(Zdravnik.) Vreme v tem mescu je še zlo spre-

menljivo in mokrotno, torej se človek lahko prehladi, zlasti če prenašlo zimsko obleko izsleče. Kašelji, terganje in lom po kostéh, po glavi, po ušesih; bezgavke, šenji, kolike in enake bolezni po prehlajenju v tem mescu ljudi rade napadajo. Take bolezni odverniti, se prehlajenja, posebno nóg, ogibaj, in če si se prehladil, spóti se dobro v postelji, zato pij gorák ajbšev ali bezgov čaj, nikdar pa ne vina, ne samiga, pa tudi z drugimi dišavami zmešaniga ne, sicer te bo huda vročinska bolezn pod zemljo spravila. — Tla v stanicah dergniti (ribati), de se pozimsko blato iz njih spravi, je práv — tode pametno se mora to opraviti, de se poprej dobro posušé, predin s svojo družino va-nje spat grés. Mokrota v staniših je silno škodljiva.

(Poljski vodnik.) Sred tega mesca se začne kmetijska spomlad. Na polji se začno njive za jaro setev, vsaka po svoji lastnosti, pripravljati. Turšici in oljnatim sadežem dobro pognóji. Iz luž in ulic blato na njive vózi; tako blato tudi dobro stori na pešenih vertih in travnikih. Na senožeti naj se voda napeljuje, nar poprej pa na močirne travnike. Vodotóke iz njiv, ako zamoreš, daj na senožeti napeljati, de jih namočijo. — Mnoge skušnje učijo, de naj se pšeničiše, kjer je težka zemlja, z tumpasto brano povlači; tako rahlanje ji zlo k rodovitnosti pripomore. Prerahle ozimine pa, kjer je zimski srez zemljo vzdignil in žitne koreninice zmajal, naj se v suhim vremenu z lahkim valjarjem enmalo zatlačijo, de jim pomladanski vetrovi ne škodjejo. — Iz njiv, kjer je nemška ali kaka druga detelja, poméči kamnje proč, in deteljše povleci z oestro brano, de je zemlja od zgorej rahlejši in de se gnojni deli lože va-njo zarinejo. Deteljša naj se z mešanico (Kompost), pognojijo, ali pa z gipsam, apnam in pepélam potresejo, ako jih nisi poprejšnjo jesen s podelanim hlevnim gnojem pognojil. Če si pa to že v jeseni storil, pograbi zdej gnojne ostanjke čisto proč. — Senožeti v tem mescu s hlevnim gnojem gnojiti, ni tako koristno, kakor v jeseni, zlasti ako je sušec zares sušec. Z gipsam, apnam in pepélam jih potresovati, je pa zdej nar boljši čas, in silno veliko pripomore k veseli rasti. Vse kertine zdej pridno raztrósi, in senožeti čisto pograbi, de bo trava lepši rastla in de bo tudi košnja ložeji. Na močirnih travnikih vreži zdej grabne in verzi pèrst na stran poleg grabna; konec jeseni jo pa daj po senožeti razmetati, de ti jo bo za drugo léto pognojila. — Konec tega mesca v suhim vremenu se hmelj glešta, obrezuje, osnaži in zopet s perstjo zadela; zdej se mu tudi gnoji.

(Konec sledí.)

Zahvala Novicam za zelno stiskav-nico.

(Konec.)

Ravno tako imajo v več krajih slabo navado, de iz belih tropin dosti žonte napravijo, in jo pozneje tudi s spridenim vinam blodijo, ktero po zmeščenim grojzdem v malih posodah tako dolgo pretakvajo, de se jim popolnoma zviši, in še slabji postane od žonte; zató ga tudi prodati nemorejo. Najdejo se pa vunder nespametní kupci, ki vino in žonto kupijo, vse vkup zblodijo, in sami sebi škodo storijo, kër tudi od takošne blodije morajo dajico plačati, ki jo proti zadnjimu še clo proč vreči morajo. — Tudi imajo nekteri kmetje slabo navado, de svoje dobro vino v smerdljivo posodo devajo